

Til orientering

Mhp. på åbent samråd
22. marts 2011

Med venlig hilsen

Tue Magnussen

Advocacykoordinator
Rehabilitation and Research Center for Torture Victims
Borgergade 13, P.O. Box 2107, DK-1300 København K.
T: +45 33 76 06 00
E-mail: tm@rct.dk / www.rct.dk

Fra: Tue Magnussen

Emne: Organisationer: Stop fængsling af sårbare asylansøgere

**DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP**

22.03.2011

**Organisationer: Stop fængsling af sårbare
asylansøgere**

Integrationsministeren er kaldt i samråd tirsdag for at forklare, hvorfor asylansøgere med psykiske lidelser samt torturofre og handlede kvinder fængsles på ubestemt tid i Ellebæk. Amnesty International, Dansk Flygtningehjælp og Dansk Røde Kors opfordrer Søren Pind til at sikre, at

Danmark ikke sætter sårbare grupper i fængsel, og at frihedsberøvelse af asylansøgere kun sker i helt ekstraordinære situationer.

Integrationsminister Søren Pind bør omgående tage skridt til at sikre, at asylansøgere med psykiske lidelser samt torturofre og handlede kvinder ikke frihedsberøves i Kriminalforsorgens institution Ellebæk. Det mener Amnesty International, Dansk Flygtningehjælp og Dansk Røde Kors, der opfordrer til, at afviste asylansøgere kun frihedsberøves i helt ekstraordinære situationer, og at de som udgangspunkt opholder sig i åbne asylcentre.

Integrationsministeren skal tirsdag redegøre for forholdene i Ellebæk i et åbent samråd, efter at Amnesty Internationals medlemsblad i februar afslørede, at de danske myndigheder rutinemæssigt frihedsberøver sårbare grupper. Det kan være i strid med en Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3, som forbyder umenneskelig og nedværdigende behandling. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har i en række domme kritiseret lande for at fængsle sårbare grupper blandt asylansøgere med henvisning til artikel 3 og 5.

Frihedsberøvelsen sker, når udlændingemyndigheder og politi vurderer, at der er fare for, at asylansøgerne går under jorden, mens deres sager behandles, eller de skal udvises. Amnesty har dokumenteret, at retssystemet kun i yderst sjældne tilfælde følger lovens krav om at anvende mindre indgribende foranstaltninger end frihedsberøvelse - herunder meldepligt til politiet.

"Det er dybt kritisabelt, at de danske myndigheder frihedsberøver psykisk syge, torturofre og handlede kvinder, som aldrig bør havne i fængsel. Som udgangspunkt skal man være utrolig varsom med at frihedsberøve asylansøgere, der i forvejen befinder sig i en meget udsat position. Derfor bør politikerne indskærpe udlændingelovens bestemmelser om, at man skal anvende de mindst indgribende foranstaltninger overfor asylansøgere", siger Lars Normann Jørgensen, der er generalsekretær i Amnesty International.

En af sagerne handler om en iransk mand, som havde så alvorlige psykiske lidelser, at han blev henvist fra et asylcenter i Jylland til asylcenter Kongelunden, som er et omsorgscenter for asylansøgere med psykiske og fysiske problemer. Manden hørte stemmer, skar i sig selv og skrev med sit blod på væggene. Men på trods af advarsler fra Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp blev manden dagen efter sin ankomst til Kongelunden afhentet af politiet og fængslet i Ellebæk. Efterfølgende har han fået en diagnose som psykotisk med begyndende skizofreni.

"Det giver ikke mening. Asylansøgeren kommer til Kongelunden, fordi han tydeligvis er psykisk meget dårlig og skal have en diagnose på, hvad han fejler. Så bliver han sat i fængsel dagen efter, han ankommer. Det ser ud til, at man frihedsberøver meget mere end nødvendigt, og at man frihedsberøver sårbare personer, der ikke burde sidde i fængsel", siger Andreas Kamm, der er generalsekretær i Dansk Flygtningehjælp.

Blandt de indsatte i Ellebæk er der eksempler på asylansøgere, der sidder fængslet i op til to år uden at have begået noget kriminelt. Fængslingerne forlænges hver fjerde uge i retten i Hillerød. AMNESTY har overværet 50 sager i Hillerød i efteråret 2010. I samtlige sager valgte dommeren at følge politiets anbefaling om fortsat frihedsberøvelse. Det sker, selv om myndighederne ifølge loven altid skal overveje de mindst indgribende foranstaltninger overfor asylansøgerne. Flere erfarne advokater og ansatte i Ellebæk mener, at retssagerne foregår på samlebånd og ikke inddrager den enkelte asylansøgers personlige forhold. Dansk Røde Kors har flere eksempler på, at asylansøgere med psykiske lidelser er blevet fængslet i Ellebæk.

"Vi må understrege, at når en asylansøger får plads på asylcenter Kongelunden, er det fordi vedkommende er meget sårbar og udsat og har brug for ekstra omsorg og lægelig opmærksomhed. Vi vil derfor anbefale, at beboere på asylcenter Kongelunden ikke frihedsberøves", siger Anders Ladekar, der er generalsekretær i Dansk Røde Kors.

De tidsbestemte frihedsberøvelser har tidligere fået kritik fra FN's torturrapportør, Manfred Nowak, der mener, at det kan udgøre umenneskelig eller nedværdigende behandling, når man ikke kender varigheden af sin fængsling.

TO
MÅNEDER I
FÆNGSEL

MAN FÆNGSLER DA TORTUROFRE

Adskillige torturofre har været fængslet i Ellebæk, fastslår Rehabiliteringscentret for Torturofre. Men det er det værste, du kan gøre, siger Amnestys lægegruppe.

Danmark fængsler vi mennesker, der har været udsat for grov tortur i fængsler i deres egne lande. Også selv om det ifølge Amnesty Internationals lægegruppe og Rehabiliteringscentret for Torturofre (RCT) er umenneskelig og nedværdigende behandling, når man udsætter et torturoffer bag tremmer.

Et af de klareste eksempler stammer fra 2009, hvor myndighederne indledte tvangs-emsendelserne af de afviste irakiske asylsøgere. En af dem var Abdel Jabbar, der sammen med Saddam Hussein blev fængslet og udsat for grov tortur og forfølgelse gennem 7 år.

Det lykkedes ham at flygte til Danmark, hvor han fik afslag på asyl i 2004. Og selv om Amnesty Internationals lægegruppe undersøgte ham og fastslog, at Abdel Jabbar lider af "tydelige såvel psykiske som fysiske følger af den tortur, han har været udsat for", så havde det ikke betydning for hans sag.

Amnestys lægegruppens eksperter fandt ellers, at Abdel Jabbars symptomer var i overensstemmelse med hans egen beskrivelse: Han blev hængt i armene fra kæder i loftet i flere timer ad gangen. Han blev slået under fødderne med staver. Han skulle ligge på maven i sand, mens der blev smidt betonblokke på hans ryg og ben. Han fik elektrisk stød på øre,

næse, læber og tunge. Og han sad isolationsfængslet i to af de syv år i Irak.

"De danske myndigheder var velvidende om, at Abdel Jabbar er et torturoffer, men alligevel fængslede man ham i to måneder i Ellebæk og satte ham på et tidspunkt også kortvarigt i isolation", siger Tue Magnussen, der er pressekoordinator i RCT.

RCT har indklaget Danmark til FN's Torturkomité med den begrundelse, at myndighederne ved at fængsle Abdel Jabbar tvang ham til at genopleve de ting, han var udsat for i fængslet i Irak. Ifølge RCT er det i strid med Menneskerettighedskonventionen, der forbyder umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Mange torturofre blandt asylansøgere

Tue Magnussen finder det sandsynligt, at der i skrivende stund sidder torturofre i Ellebæk.

"Mange af dem, der flygter til Danmark, har været udsat for tortur og andre traumatiserende oplevelser", siger han.

Det bekræfter en rapport fra Amnestys lægegruppe fra 2008. Rapporten viser, at 45 procent af de tilfældigt udvalgte asylansøgere havde været udsat for tortur. Overlæge Morten Ekstrøm, der er leder af Psykiatrisk Traumeklinik for Flygtninge i

Gentofte og med i Amnestys lægegruppe, har mange års erfaring med at behandle torturofre. Han vurderer, at det at sidde i fængsel er det værste, man kan gøre imod et offer for tortur.

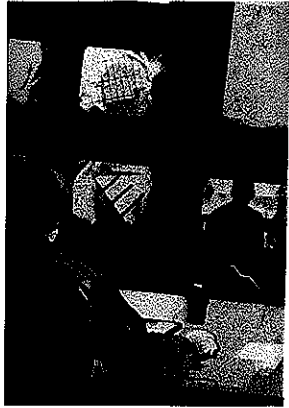
"Det kan man næsten sige sig selv. Hvis du har været politisk fange, fængslet og udsat for tortur i dit hjemland, og du blev nødt til at flygte fra alt og håbede på, at du nåede friheden ved at komme til Danmark, og så bliver sat i fængsel – det opleves af mange som den sidste ydmygelse. Så kan det simpelthen ikke blive mere grelt. Den sidste gnist af tillid til omverdenen forsvinder hos sådan nogle mennesker", siger Morten Ekstrøm.

Han forklarer, at det i værste fald kan ende med selvmordsforsøg og i bedste fald kan medføre nogle voldsomme angst- og depressionsreaktioner, når man sætter torturofre i fængsel.

"Det er voldsomt re-traumatiserende. Det er det ord, vi bruger. Der er ingen tvivl om, at hvis man overhovedet skal frihedsberøve sårbare personer, så må man tage nogle meget særlige hensyn", siger Morten Ekstrøm. ◊

STATUS

Den 1. september 2009 blev Abdel Jabbar sat på et fly til Irak.

8 TEMA Det hemmelige fængsel

Danmark fængsler torturofre, gravide, psykisk syge og menneskehandlede kvinder på ubestemt tid i den lukkede institution Ellebæk i Nordsjælland. Langt de fleste er asylansøgere, der venter på at få deres sag afgjort eller blive sendt hjem. AMNESTY har gennem fire måneder undersøgt forholdene og talt med nuværende og tidligere indsatte i institutionen, som myndighederne nægter at kalde et fængsel. I en stribe artikler fortæller vi om et system, der rutinemæssigt fængsler sårbare grupper i strid med internationale konventioner.

24 Frihedens førstedame

Verdens mest kendte politiske fange, Burmas oppositionsleder Aung San Suu Kyi, er ude i friheden efter at have tilbragt 15 af de seneste 21 år i husarrest. Hendes løsladelse har skabt en ny bølge af håb blandt landets undertrykte masser, der i årtier har været underlagt et brutalt militærdiktatur. Og frihedens førstedame er klar til at fortsætte kampen for demokrati. Fotograf Christian Holst fulgte hendes første dage i frihed, hvor hun mødte sine tilhængere – og talte i mobiltelefon og skrev e-mails for første gang.

30 Nu er tigrene væk

25 års borgerkrig i Sri Lanka sluttede, da hæren i 2009 nedkæmpede De Tamilske Tigre under voldsomme kampe, der kostede tusindvis af civile livet. Men præsident Rajapakse nægter at undersøge anklager om krigsforbrydelser, selv om FN har kaldt det "et blodbad". I dag er der forholdsvis roligt i Sri Lanka, men omkring 30.000 tamiler er fortsat interneret i lejre. AMNESTY fulgte med, da srilankaneren Moorthy fra Svendborg rejste hjem for at gense sin tamilske landsby efter 25 år i Danmark.

36 Uretfærdighed på stribe

Den amerikanske journalist og tegneserieforfatter Joe Sacco har i to årtier rejst rundt til verdens brændpunkter for at fortælle de historier, som de andre medier ikke får med, fordi de har for travlt. Han har i lange perioder boet i den belejrede enklave Gorazde i Bosnien, fået venner blandt forfulgte og udsatte i Gaza – og siden skrevet tegneserier i bogform om de konflikter, oplevelser og menneskelige historier, han har med hjem i bagagen. Et arbejde, der har indbragt ham flere store bogpriser.

4 Nyheder

8 Det hemmelige fængsel

Reportage fra en barak i Nordsjælland.

11 Hvad skal der ske med mit barn

Nisha var gravid i femte måned, da hun blev fængslet.

12 Ali knækkede i fængsel

Syv måneder i Ellebæk ændrede Alis personlighed.

14 Serdil sov med en brødkniv

Trods advarsler blev psykisk syg sendt i Ellebæk.

16 Solgt til sex og sat i fængsel

Mercy var 15 år, da hun kom i menneskehandlernes klør.

18 Man fængsler da torturofre

Torturofre ender bag tremmer.

19 Massiv kritik af danske fængslinger

Sårbare grupper ryger alt for ofte i fængsel.

20 I fængsel på samlebånd

Udlændinge får ikke en fair behandling i retten, mener organisationer.

22 Amnesty dokumenterer

Amnesty rapporterer fra Haiti, Libyen og Malaysia.

24 Frihedens førstedame

Aung San Suu Kyi er fri igen.

30 Nu er tigrene væk

Moorthy fra Svendborg genser Sri Lanka.

34 Etårig nægtet operation

Danmark sendte syg dreng hjem til Kosovo.

36 Uretfærdighed på stribe

Joe Sacco blander journalistik og tegneserier.

40 Kultur

Klaus Rothstein anbefaler forårets bøger.

42 En weekend med menneskerettigheder

Tag med til landsmøde den 30. april.

44 Amnesty Live

Din støtte gør en forskel.

AMNESTY

DLEMSBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL | NR 1 FEBRUAR 2011

FRIMAS FRIHEDSIKON

En fotoreportage fra
og San Suu Kyis første
år i frihed.

HJEM TIL SRI LANKA

En srilankaner fra
Svendborg genså sit land
efter 25 år i Danmark.

NEJ TIL OPERATION

Lille dreng sendt hjem
til Kosovo i strid med
lægenes anbefaling.

KOM MED TIL LANDSMØDE

Tilmeld dig årets begivenhed
– Amnesty holder landsmøde
i april.

TEMA: BAG TREMMER I ELLEBÆK

DET HEMMELIGE FÆNGSEL

RCT
Documentation Centre

10 FEB. 2011

RCT notat vedrørende de sundhedsmæssige uhensigtsmæssigheder, særligt de psykiske problemer, der kan være ved at fængsle torturofre.

Til brug i forbindelse med åbent samråd 22. marts 2011 med integrationsministeren om vilkårene for indsatte i institutionen Ellebæk.

Udarbejdet af Marianne Engberg, Overlæge, phd., seniorforsker, speciallæge i psykiatri.

Danske asylansøgerees psykiske helbred

En meget stor del af danske asylansøgere har været udsat for tortur eller anden organiseret vold før ankomsten til Danmark. Psykisk sygdom og psykiske symptomer er udbredt blandt flygtninge og torturofre verden over. I Danmark er det fundet, at op mod halvdelen af asylansøgerne har været udsat for tortur, og at omkring to tredjedele af torturofrene har egentlig psykisk sygdom. De mest udbredte psykiske sygdomme er posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD), depression og angst. Nogle har psykotiske lidelser, andre er psykisk sårbare eller har psykiske symptomer uden at have egentlig psykisk sygdom.

Hvad er konsekvenserne af fængsling?

Ud fra en klinisk lægelig og psykiatrisk vurdering er det indlysende, at rammerne under en frihedsberøvelse og fængsling vil kunne forværre eller fremkalde psykiske symptomer og/eller sygdom hos psykisk sårbare eller psykisk syge asylansøgere. Hvad der udvikles vil være afhængig af den enkelte person, dennes psykiske tilstand og robusthed, tidligere oplevelser etc.

Selve oplevelsen af frihedsberøvelse, at være i en celle, uniformeret personale, politi, adskillelse fra andre, herunder pårørende, kropsvisitering, håndjern, forhør etc., kan virke som en belastning i sig selv for psykisk syge eller skrøbelige personer, men kan også reaktivere gamle traumer fra lignende oplevelser, som personen måske har haft før ankomsten til Danmark. Torturofre har ofte haft oplevelser af denne karakter og er derfor særligt sårbare. Andre faktorer som f.eks. sproglige problemer, isolering fra samfundet og usikkerhed om sin skæbne, kan også virke som belastningsfaktorer. En øget risiko for forværring eller udvikling af psykisk sygdom og psykiske symptomer vil være til stede.

De få videnskabelige undersøgelser, der findes på området, underbygger ovenstående: at frihedsberøvelse og fængsling kan virke forværrende eller udløsende på psykiske symptomer og sygdom hos frihedsberøvede asylansøgere. Jo længere tid frihedsberøvelsen varer, jo sværere vil symptomerne være.

Hvad bør gøres?

Fængsling af psykisk skrøbelige eller psykisk syge asylansøgere bør i videst muligt omfang undgås. Hvis det bliver tvingende nødvendigt at fængsle en asylansøger, skal man pga. af den store risiko for, at vedkommende er psykisk syg og/eller har været udsat for tortur, så hurtigt som muligt, og helst forud for frihedsberøvelsen, sørge for en grundig vurdering af den psykiske tilstand, og om den er uforenelig med frihedsberøvelse i et fængsel.

BESTIL RCTS NYHEDSBREV

- **I trykt udgave, gratis tilsendt,**
skriv til

RCT att. Anders Bernhoft,
Borgergade 13, P.O.
Box 2107,
1300 København K.

- **Som elektronisk nyhedsbrev**
ring til

Kommunikationsmedarbejder,
Anders Bernhoft på
Tlf. 33 76 06 67
eller mail ab@rct.dk

Eller gå ind på www.rct.dk.

Bedste hilsner

Tue

Tue Magnussen

Advocacykoordinator

Rehabilitation and Research Center for Torture Victims

Borgergade 13, P.O. Box 2107, DK-1300 København K.

E-mail: tm@rct.dk / www.rct.dk

RCT

Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre